

Лебедева Ганна. Воссоздание семантически неоднозначных единиц В. Шекспира в украинских переводах трагедии “Отелло” (версии В. Щербаненко, П. Кулиша, И. Стешенко). В статье освещены особенности трагедии “Отелло” через призму семиотики, представлен анализ имеющихся в пьесе художественных кодов В. Шекспира, в частности семантически неоднозначных единиц. Подчеркивается релевантность семиотики для теории драматического перевода ввиду того, что разработанный данной дисциплиной методологический инструментарий позволяет выявлять механизмы взаимодействия знаков и кодов (прежде всего, языковых) в тексте оригинала в разных, иногда неожиданных контекстах, что, в свою очередь, влияет на выбор переводческих решений (иногда совершенно нетривиальных), позволяя переводчикам открывать новые значения, казалось бы, вполне конвенциональных понятий. Неоднозначность рассматривается не только как одна из неотъемлемых характеристик поэтической речи, но и как индивидуальная особенность драматического языка В. Шекспира, подавляющее большинство пьес которого если не полностью, то частично написаны в стихотворной форме. Опираясь на идеи семиотической теории, в частности Р. Барта, неоднозначность рассмотрено как один из авторских художественных кодов, прагматично использованных В. Шекспиром в качестве инструмента функционального продвижения тех или иных идей в тексте трагедии. На основе предложенной литературоведом В. Эмпсоном классификации видов неоднозначности выделен ряд семантически неоднозначных единиц (“склеиваний”), реализующихся в текстовом пространстве трагедии в виде сравнительных конструкций. Осуществлен сравнительный анализ украинских переводов пьесы (И. Стешенко, В. Щербаненко П. Кулиш). Определено, что для воссоздания семантически неоднозначных единиц, которые в украинских версиях реализуются в качестве распространенных сравнений, переводчики прибегали к калькированию сравнительных конструкций оригинала с сохранением их формы (“компаратн + as + компаратор” / “компаратн + than + компаратор” / “компаратн + like + компаратор”), к использованию трансформации опущения и реорганизации компаративных конструкций в тексте перевода, что местами приводит к девальвации художественного образа, заложенного автором в оригинале. Подитожено, что семантически неоднозначные единицы чаще всего содержатся в речи главного интригана трагедии – Яго.

Ключевые слова: семиотика, код, драматический перевод, неоднозначность, семантическая неоднозначность, Шекспир.

Lebedeva Hanna. Rendering of Shakespeare’s Semantic Ambiguities in Ukrainian Translations of “Othello. The Moor of Venice” (by V. Scherbanenko, P. Kulish, I. Steshenko). The article presents an insight to Shakespeare’s “Othello. The Moor of Venice” through semiotics as well as an analysis of his literary codes, in particular semantically ambiguous words. Semiotics is seen as an efficient tool for the theory of drama translation since its methodology enables to identify principles of interaction between signs and codes (most notably, language codes) in different, sometimes unexpected contexts. Intricate ways in which signs and codes interplay is a powerful factor that affects translator’s decisions (resulting sometimes in rather extreme choices of equivalents), however allows translators discover new meanings of plainly conventional concepts. Ambiguity is not only perceived as one of inherent characteristics of poetic language as it is but also as an individual feature of Shakespeare’s dramatic language for the majority of his plays, even though partially, are written in verse. Alongside with that, ambiguity is analyzed through R. Barth’s semiotic definition of sign that, applied to Shakespeare’s ambiguous linguistic units, entitles the latter to be intentionally used by the playwright for promotion of concrete ideas in the tragedy. Some of the concepts learned from W. Empson’s classification of ambiguity facilitated our search of Shakespeare’s ambivalent linguistic units eventually spotted in the text as similes. The comparative analysis of Ukrainian translations of the play (by I. Steshenko, V. Scherbanenko, P. Kulish) showed that translators resorted to loan translation, omissions and transpositions while rendering semantically ambiguous units present in the play (in Ukrainian versions represented by complex similes). Finally, it was identified that the majority of semantically ambiguous units were found in the speech of the main villain of the tragedy – Yago.

Key words: semiotics, code, drama translation, ambiguity, semantically ambiguous, Shakespeare.

УДК 004.75.05

Юрій Линник[□]

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ПОШУКОВИХ СИСТЕМ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Статтю присвячено дослідженню результатів роботи пошукових систем Google та Yandex і встановленню ефективності їх використання в організації наукових лінгвістичних досліджень. Звернено увагу на поняття лінгвістики, пошукової системи, класичної та семантичної пошукових систем. Із метою здійснення аналізу пошукової видачі було обрано дві найпопулярніші у нашому регіоні пошукові системи Google та Yandex. Для

проведення експерименту використано лінгвістичний напрям, у межах якого виділено три можливі варіації запитів. Вони умовно поділені на одинарні, двокомпонентні та багатоконпонентні лексеми. Для ефективності й об'єктивності дослідження було проаналізовано перші 30 результатів пошукової видачі на кожен запит із трьох запропонованих. У роботі більш докладно описано особливості пошукової видачі та здійснено оцінку результатів видачі пошукових систем "Google" та "Yandex" на кожен пошуковий запит. Встановлено, що система "Google" у своїй пошуковій видачі зорієнтована першочергово на Wikipedia. Негативним є той факт, що у видачі часто прослідковано орієнтацію на відображення сайтів, які мають певний рекламний інтерес. Обґрунтовано, що використання класичного пошуку "Google" у лінгвістичних наукових дослідженнях не дає нам бажаних для здійснення наукового дослідження результатів. Встановлено, що розширений пошук "Google", який передбачає використання відповідних символів, пунктуації, операторів та особливостей вертикального пошуку є доволі ефективним у лінгвістичних дослідженнях. Встановлено, що результати видачі пошукової системи "Yandex" є суттєво релевантнішими, ніж у класичному пошуку "Google". Наявний "Розширений пошук", що дозволяє за допомогою спеціальних фільтрів уточнити область пошуку для запиту. Обґрунтовано, що Yandex у певній мірі може конкурувати зі спеціальним пошуком Google Scholar, що безперечно є суттєвою перевагою у напрямку здійснення пошуку, пов'язаного із лінгвістичними науковими дослідженнями. Доведено, що спеціальний пошук "Google Scholar" є доволі ефективним і на сьогодні не має аналогів. Констатовано необхідність більш глибоко та детально проаналізувати можливості використання семантичних пошукових систем у організації наукових лінгвістичних досліджень.

Ключові слова: пошукова система, класична пошукова система, Google, Yandex, семантична пошукова система, лінгвістичні дослідження.

Постановка наукової проблеми та її значення. Останні десятиліття ознаменовані бурхливим розвитком інтернету та нових способів комунікацій між людьми. У комунікаційному середовищі щодня відкривають сотні тисяч нових веб-сторінок, а користувачам пропонують все нові та нові види послуг. Це пов'язано з тим, що практично будь-яка сфера діяльності, незалежно від того пов'язана вона з товарами чи послугами, потребує просування, основою якого є інформування. Однак, щоб отримати інформацію, її потрібно спочатку знайти. Для пошуку інформації в мережі Інтернет переважно використовують пошукові системи.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Вивченню структури та принципам функціонування пошукових систем приділяють свою увагу такі вчені, як Д. Козлов, В. Мокрова, Т. Петрущенко, Г. Плєсневіч, К. Проскуріна, А. Савицький, С. Савотченко, К. Циганкова, Є. Шаповаленко. Серед зарубіжних дослідників питаннями різних підходів до роботи пошукових систем займалися П. Десмет, П. Каусмекер, Д. Лі, Д. Хрістофер, Б. Ювоно.

Зазначимо, що особливо актуальною зазначена проблема є для науковців. Очевидно, що використання пошукових систем допомагає студентам, викладачам та вченим швидко знаходити необхідні для їх галузі знань дослідження, матеріали та публікації, отримувати доступ до закордонних джерел інформації. Зауважимо, що серед множини сучасних досліджень великий відсоток займає лінгвістичний науковий пошук. Тому вибір пошукової системи, яка забезпечить швидкий і точний пошук у мережі Інтернет, є надзвичайно актуальним.

Мета і завдання статті – проаналізувати результати роботи пошукових систем Google та Yandex та встановити ефективність їх використання в організації наукових лінгвістичних досліджень.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Лінгвістика – це наука про мову, що вивчає усі її особливості та складності [3, с. 7]. Поява нових пізнавальних і професійних галузей людської діяльності призвела до збільшення сфери функціонування мови й розширила перелік мовних явищ, які потребують спеціального лінгвістичного вивчення. Невід'ємною частиною цих процесів став надзвичайно швидкий розвиток мережі Інтернет, її прикладних служб та сервісів, зокрема пошукових систем. Очевидно, що використання пошукових систем є важливим інструментом у функціонуванні багатьох сфер нашого суспільства. Значне зростання обсягів текстової інформації у мережі Інтернет привело до неможливості її швидкого опрацювання. Особливої актуальності зазначене питання набуває для науковців (студентів, аспірантів, викладачів), використання якими пошукових систем стало важливим каталізатором, що допоміг пришвидшити та підвищити якість організації наукових досліджень, у тому числі лінгвістичних.

Під поняттям *пошукова система* (англ. web search engine) розуміємо програмно-апаратний комплекс з веб-інтерфейсом, що надає можливість пошуку інформації. Зазвичай це Інтернет сайт, на якому розміщено інтерфейс системи та програмна частина пошукової системи – пошукова машина (пошуковий движок) – комплекс програм, що забезпечує функціональність пошукової системи [6].

Аналіз різних підходів до вивчення поняття “пошукова система” дозволив відповідно до досліджень таких вчених, як А. Басіпов [1], О. Деміч [1], В. Зайцев [2], С. Лесько [2], Б. Нгуен [4], А. Тузовський [4], виділити два типи пошукових систем: пошукові системи, що використовують методи пошуку за ключовими словами (автори пропонують називати їх традиційними, стандартними або класичними), та пошукові системи, які використовують змістовий пошук (автори їх називають семантичними). Ми погоджуємось із вищезгаданою класифікацією і надалі у своїй роботі поділятимемо усі пошукові системи на два типи: *класичні* та *семантичні*.

Враховуючи мету нашого дослідження, проаналізуємо результати роботи *класичних пошукових систем* та встановимо доцільність їх використання в організації наукових лінгвістичних досліджень студентів. Важливо встановити, які результати видають класичні пошукові системи на запити, що стосуються однієї із найактуальніших галузей лінгвістики – прикладної лінгвістики. За приклад візьмемо такі словосполучення: *applied linguistics* (*прикладна лінгвістика*), більш чіткий запит *What is applied linguistics* (*Що таке прикладна лінгвістика*) та більш розширений *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics* (*Зв'язок прикладної лінгвістики із іншими галузями лінгвістики*).

Google. У класичних пошукових системах основним критерієм пошуку є відповідність пошукового запиту ключовим словам, розміщеним на сайті. Тому на запит “*applied linguistics*” пошукова система Google (рис. 1), важливим для якої є рейтинг сайту, із 1 млн. 720 тис. сайтів найрелевантнішим визнала сайт Wikipedia із відповідною статтею.

Далі, відповідно до шуканого нами словосполучення, слідує різноманітні сайти, де воно траплялося: сайти асоціацій та організацій прикладних лінгвістів США, сайти університетів, у яких є відділення прикладної лінгвістики тощо.

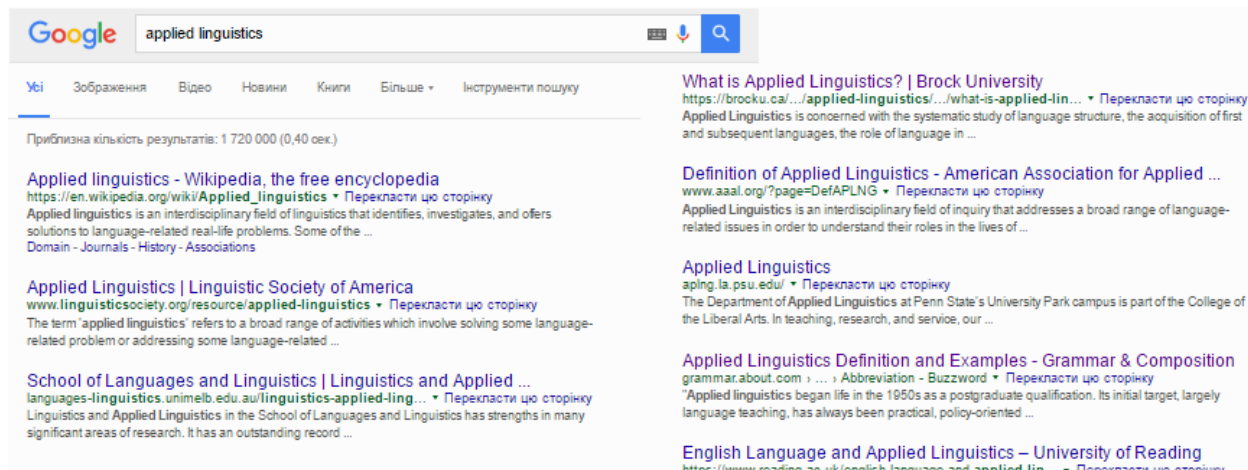

Рис. 1. Результат пошуку на запит *applied linguistics*

Друга і третя сторінки пошукової видачі у Google теж містили лише посилання на сайти університетів.

Позитивним є той факт, що Google в кінці пошукової сторінки пропонує скористатись опцією “*Пошуки, пов'язані із запитом applied linguistics*” (рис. 2)

Пошуки, пов'язані із запитом *applied linguistics*

[applied linguistics and other sciences](#)   [applied linguistics pdf](#)
[applied linguistics definitions](#)   [applied linguistics jobs](#)
[applied linguistics journal](#)   [applied linguistics definition](#)
[center for applied linguistics](#)

Рис. 2. Опція “Пошуки, пов’язані із запитом *applied linguistics*”

На більш конкретний запит *What is applied linguistics* пошукова видача Google фактично не змінилась: найрелевантнішим було визнано сайт Wikipedia із відповідною статтею. Далі, аналогічно попередньому запиту, слідує сайт, на яких це словосполучення трапляється.

На запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics* пошукова система видала 3 мл. 390 тис. сайтів (рис. 3.).

Необхідно зазначити, що в аналізованій пошуковій видачі абсолютно відсутні (принаймні на перших сторінках) посилання на сайти університетів та організацій. Найрелевантнішими запиту “на думку” Google є три статті Вікіпедії, що описують категорії, суміжні з терміном *linguistics*.

The screenshot shows a Google search interface with the query "connection of applied linguistics with other branches of linguistics". Below the search bar, there are several search filters: "Усі", "Зображення", "Відео", "Новини", "Карти", "Більше", and "Інструменти пошуку". The search results are listed below, showing the number of results (3 390 000) and the first few results:

- Outline of linguistics - Wikipedia, the free encyclopedia**
https://en.wikipedia.org/wiki/Outline_of_linguistics • Перекласти цю сторінку
 The following outline is provided as an overview of and topical guide to linguistics: Linguistics is the scientific study of natural language. Someone who engages in this study is called a linguist. Linguistics can be theoretical or applied. Contents. [hide] 1 Nature of linguistics; 2 Branches of linguistics ... Other subfields of linguistics[edit].
- Linguistics - Wikipedia, the free encyclopedia**
<https://en.wikipedia.org/wiki/Linguistics> • Перекласти цю сторінку
 Linguistics is the scientific study of language. There are three aspects to this study: language ... Linguistics also includes non-formal approaches to the study of other ... which looks at the relation between linguistic variation and social structures, as well as that ... Sub-fields that focus on a structure-focused study of language.
- Applied linguistics - Wikipedia, the free encyclopedia**
https://en.wikipedia.org/wiki/Applied_linguistics • Перекласти цю сторінку
 Applied linguistics is an interdisciplinary field of linguistics that identifies, investigates, and offers solutions to language-related real-life problems. Some of the academic fields related to applied linguistics are education, ... How applied linguistics is the same as any other science, "International Journal of Applied Linguistics", ...
- Branches of linguistics - SlideShare**
www.slideshare.net/.../branches-of-linguistics-32827405 • Перекласти цю сторінку
 23 бер. 2014 p. - Someone who engages in this study BRANCHES OF LINGUISTICS ... Discourse Analysis • Computational Linguistics • Applied Linguistics; 9. ... of language problems which have arisen in other areas of experience; 13.
- Linguistics vs applied linguistics - SlideShare**
www.slideshare.net/.../linguistics-vs-applied-linguistics • Перекласти цю сторінку
 26 лют. 2013 p. - INTRODUCTION TO APPLIED LINGUISTICS Video Lesson 1 Linguistics vs ... into such practical application fields as as: Clinical Linguistics (analysis ... etc. of a particular language and its relationship to other languages; 4.
- Handbook of Japanese Applied Linguistics**
<https://books.google.com.ua/books?isbn=1614511837> • Перекласти цю сторінку
 Masahiko Minami - 2016 - Language Arts & Disciplines
 The application or even expansion of applied linguistics to other fields, as a matter ... Likewise, this volume, in connection with neural linguistics, includes issues ...

Рис. 3. Результат пошуку на запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics*

Однак, здійснивши змістовий аналіз видачі, ми дійшли висновку, що Google автоматично виділив із вищезгаданого запиту такі ключові слова: *linguistics*, *applied linguistics*, *branches of linguistics* та *other branches of linguistics*. Подальший пошук відбувався саме за ними. Проте необхідно звернути увагу на той факт, що, на відміну від окремого пошукового запиту за ключовими словами *applied linguistics*, його використання у контексті речення *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics* дало зовсім інший результат.

Підсумовуючи вищесказане, можемо зробити висновок, що система Google у своїй пошуковій видачі зорієнтована першочергово на Wikipedia. Негативним, на нашу думку, є той факт, що у видачі часто простежено орієнтацію на відображення сайтів, які мають певний рекламний інтерес. Щодо використання Google у лінгвістичних наукових дослідженнях, то, як показав експеримент, класичний пошук Google, яким користується переважна кількість користувачів, не дав нам бажаних для здійснення наукового дослідження результатів.

Однак особливої уваги заслуговують спеціальні пошукові оператори (site:, related:, OR, info:, filetype:) та символи (@, \$, #, -, ", *) Google □5□.

Так, якщо використаний нами вище пошуковий запит *applied linguistics* представити пошуковій системі як *applied linguistics – university – association*, то отримуємо абсолютно відмінну від попереднього пошукову видачу (рис. 4).

Як видно із рис. 5, у пошуковій видачі з'явилися сайти міжнародних журналів, що вивчають питання прикладної лінгвістики, а не лише стаття у Вікіпедії та сайти університетів. Суттєве покращення у пошуковій видачі отримано і для двох інших, використаних нами вище запитів.

Цікавим для нашого дослідження також є використання одного із сервісів *вертикального пошуку* Google – Google Scholar. Ця система не є самостійним пошуковиком, однак дозволяє користувачам здійснювати пошук цифрової або фізичної копії статей, онлайн або в бібліотеках. Виконаємо пошуки за аналогічними запитами за допомогою сервісу Google Scholar.

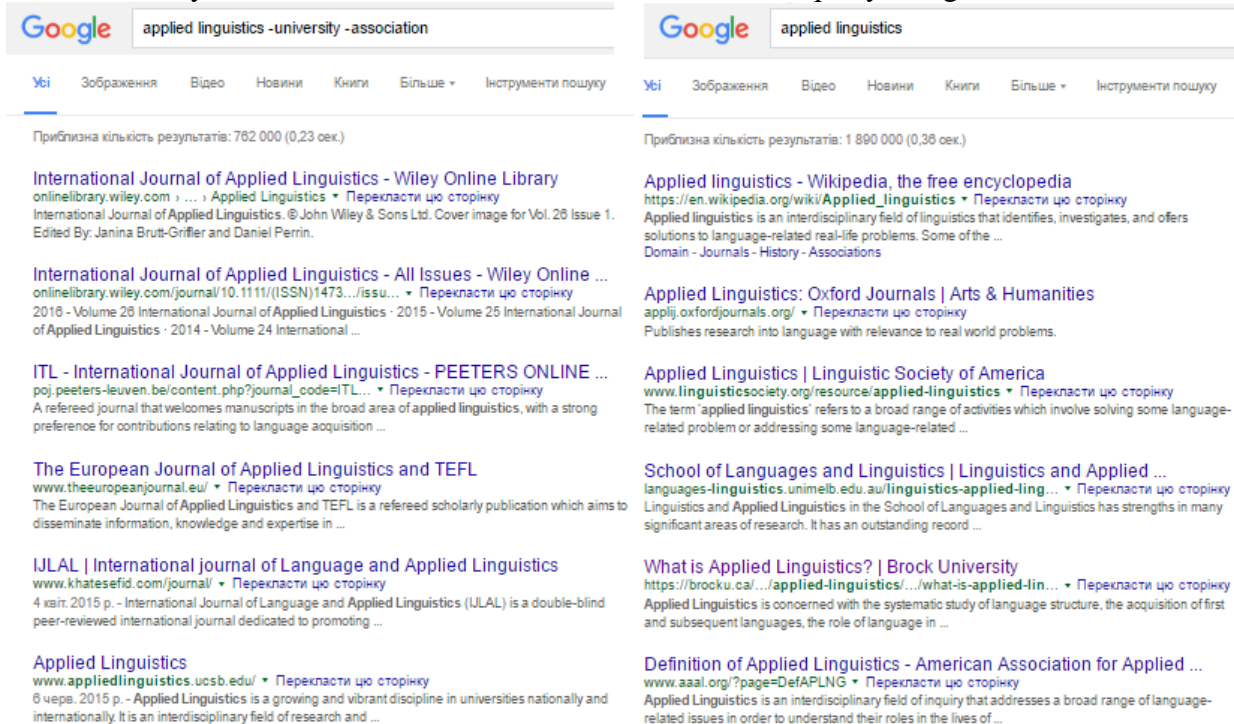

Рис. 4. Порівняння пошукової видачі із використанням спеціальних символів (лівий рисунок) та без них (правий рисунок)

На запит *applied linguistics* спеціальна система пошуку Google Scholar видала низку наукових статей, у яких фігурують необхідні ключові слова.

Крім того, як видно із рис. 5, для багатьох статей є можливість їх повнотекстового завантаження у pdf-форматі.

Applied linguistics

[PDF] з домену researchgate.net

K De Bot - *Applied linguistics*, 1992 - *Am Assoc Appl Ling*

Abstract In this article a description is given of a model of the bilingual speaker. The model presented is based on Levelt's (1989) 'Speaking' model, which sketches a framework in which a number of (highly autonomous) information processing components are ...

Цитовано в 888 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 8 Послатися Зберегти

On the limitations of linguistics applied

HG Widdowson - *Applied linguistics*, 2000 - *Am Assoc Appl Ling*

Abstract *Linguistics* has changed a good deal over the 20 years since this journal was founded, and this raises questions as to what implications this has for *applied linguistics* as, in some degree at least, a dependent area of enquiry. One obvious change is that ...

Цитовано в 455 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 6 Послатися Зберегти

Autobiographic narratives as data in applied linguistics

[PDF] з домену psu.edu

A Pavlenko - *Applied linguistics*, 2007 - *Am Assoc Appl Ling*

Abstract In the past decade, language memoirs, linguistic autobiographies, and learners' journals and diaries have become a popular means of data collection in *applied linguistics*. It is not always clear however how one should go about analyzing these data. The aim of ...

Цитовано в 409 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 12 Послатися Зберегти

[ЦИТАТА] Research methods in *applied linguistics*: Quantitative, qualitative, and mixed methodologies

Z Dörnyei - 2007 - Oxford University Press

Цитовано в 2130 джерелах Пов'язані статті Послатися Зберегти

Рис. 5. Результати пошуку у Google Scholar на запит *applied linguistics*

На більш точний запит *What is applied linguistics* отримано абсолютно відмінну від попередньої видачу із посиланнями на наукові публікації та книги у pdf-форматі (рис. 6). Зауважимо, що ключовими словами пошуку продовжують залишатися *applied linguistics*.

[ЦИТАТА] **Corpora in applied linguistics**

S Hunston - 2002 - Ernst Klett Sprachen

Цитовано в 1801 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 8 Послатися Зберегти

[PDF] з домену cambridge.org

[КНИГА] **Handbook of applied linguistics**

A Davies, C Elder - 2008 - books.google.com

The Handbook of **Applied Linguistics** is a collection of newly commissioned articles that provide a comprehensive and up-to-date picture of the field of **Applied Linguistics**. Provides a comprehensive and current picture of the field of **Applied Linguistics**. Contains 32 newly ...

Цитовано в 233 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 14 Послатися Зберегти

[PDF] з домену mu.edu.sa

[КНИГА] **Controversies in applied linguistics**

B Seidlhofer - 2003 - books.google.com

There are several issues on which **applied linguists** take very different positions. This book presents controversies between prominent scholars arguing different positions, and directs attention to the main points at issue. Barbara Seidlhofer provides detailed introductions to ...

Цитовано в 240 джерелах Пов'язані статті Послатися Зберегти

[ЦИТАТА] **Issues in applied linguistics**

MJ MacCarthy - 2001 - Ernst Klett Sprachen

Цитовано в 229 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 3 Послатися Зберегти

[PDF] **32 Critical Applied Linguistics**

A Pennycook - The handbook of **applied linguistics**, 2004 - Citeseer

The emergence of various "critical" perspectives in **applied linguistics** since the mid 1980s

[PDF] з домену psu.edu

Рис. 6. Результати пошуку у Google Scholar на запит *What is applied linguistics*

На розширений запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics* представлено подібну до перших двох пошукову видачу (рис. 7).

Як видно із рис. 8, досить довгий пошуковий запит розділений системою Google на декілька коротших, за якими і здійснено пошук. Саме цим і пояснено подібність вказаної пошукової видачі до обох попередніх.

Підсумовуючи вищесказане, ми можемо зробити висновок, що, на відміну від класичного пошуку Google, яким користується переважна кількість користувачів, розширений пошук, який передбачає використання відповідних символів, пунктуації, операторів та особливостей *вертикального пошуку*, є доволі ефективним у лінгвістичних дослідженнях.

[ЦИТАТА] **Introducing applied linguistics**

SP Corder - 1973 - Penguin Books

Цитовано в 1418 джерелах Пов'язані статті Послатися Зберегти

[КНИГА] **Longman dictionary of language teaching and applied linguistics**

JC Richards, RW Schmidt - 2013 - books.google.com

... n see aspect accountability n the answerability of all those involved in **applied linguistics** for the ... accuracy n see fluency accuracy order n also difficulty order some **linguistic** items, forms, and ... one **another** usually depends on their age, sex, social group, and personal **relationship**. ...

Цитовано в 4557 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 2 Послатися Зберегти Більше

[КНИГА] **Fundamental concepts of language teaching: Historical and interdisciplinary perspectives on applied linguistic research**

HH Stern - 1983 - books.google.com

... for figure 21.3 from 'Instructional strategies: their psycho-logical and **linguistic** bases', first ... academic work with experienced teachers and advanced students in **applied linguistics** both in ... which describes language objectively, ie, without reference to the **relationship** of individuals ...

Цитовано в 3791 джерелах Пов'язані статті Послатися Зберегти

[КНИГА] **Dictionary of linguistics and phonetics**

D Crystal - 2011 - books.google.com

... terminology of traditional (pre-twentieth-century) language study, comparative philology, **applied** language studies ... historical context in which a term was used, or the **relationship** between a ... the absence of authoritative studies of terminological development in **linguistics**, I have ...

Цитовано в 5126 джерелах Пов'язані статті Кількість версій: 2 Послатися Зберегти

[КНИГА] **Critical applied linguistics: A critical introduction**

A Pennycook - 2001 - books.google.com

Рис. 7. Результати пошуку у Google Scholar на запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics*

Яндекс є російською багатомовною пошуковою системою, частота використання якої на території Російської Федерації у три рази перевищує Google. На запит *applied linguistics* пошукова система Яндекс, на відміну від Google та Yahoo, сформувала пошукову видачу переважно із енциклопедичних та словникових статей, що у контексті предмету нашого дослідження є позитивним результатом (рис. 8).

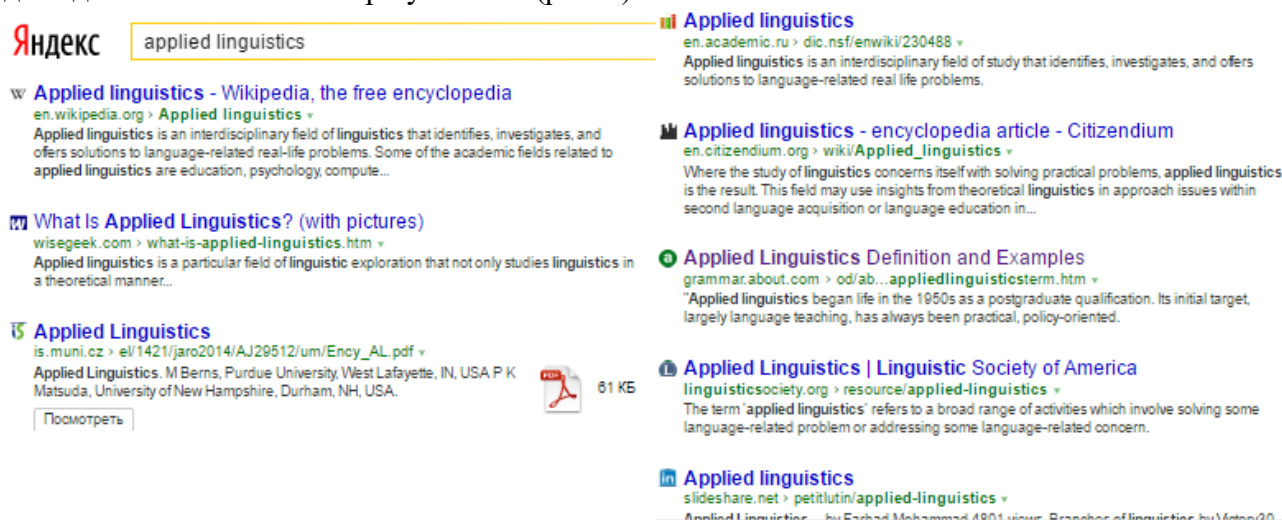

Рис. 8. Результат пошуку на запит *applied linguistics*

Крім того, у тому випадку, якщо у пошуковій видачі є документи, які можливо завантажити, Яндекс маркує їх відповідною тематичною іконкою та дає можливість їх відразу завантажити.

Особливої уваги заслуговує кнопка “Розширений пошук” (обведена червоним прямокутником), після натиснення якої з’являється низка полів, що дозволяють уточнити область пошуку для запиту (рис. 9).

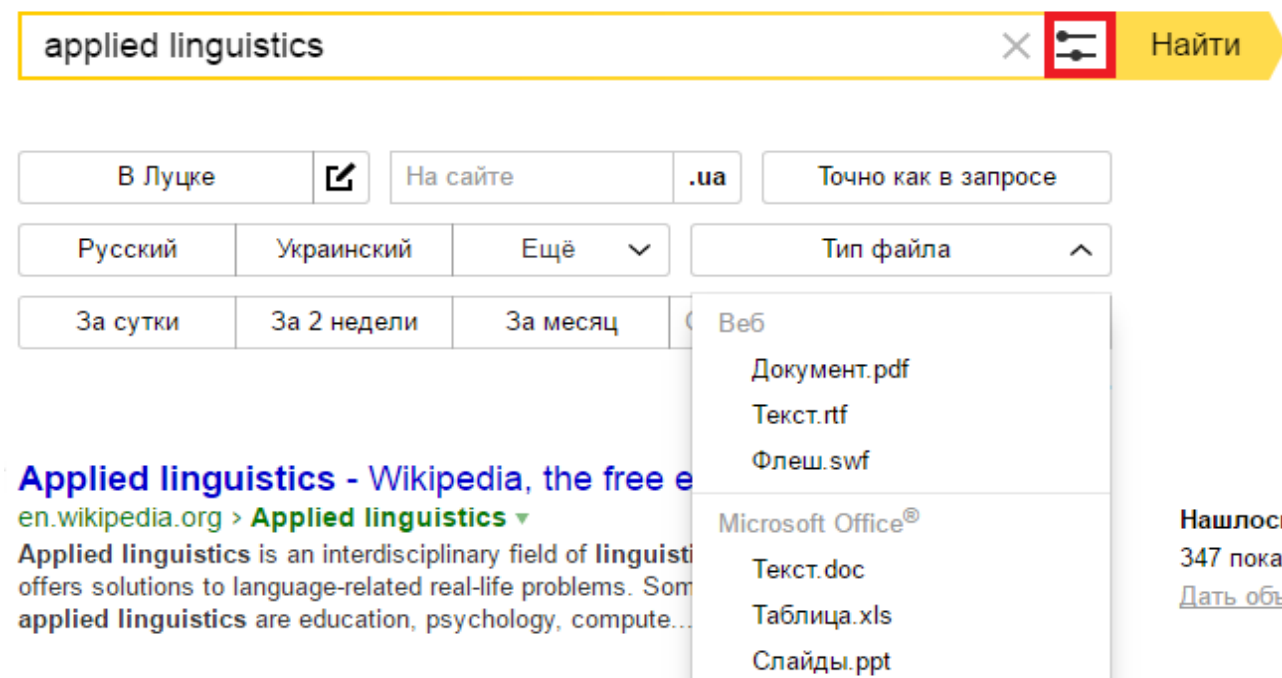

Рис. 9. Розширений пошук Яндекс

Аналогічно Google тут є такі фільтри для пошуку: пошук лише у межах певного сайту чи домену, пошук лише певних типів документів, в описі яких присутні шукані ключові слова.

На більш конкретний запит *What is applied linguistics* пошукова видача Яндекс, на відміну більшою мірою від Google та меншою від Yahoo, змінилася (рис. 10). Пошукова система реально формує пошукову видачу так, щоб дати відповідь на поставлене їй питання.

Аналіз змісту пошукової видачі свідчить про те, що Яндекс представив сайти із різноманітними типами інформації: книги, презентації, pdf-документи, інформаційно-довідкові сайти, словникові статті. Якість вказаного пошуку можна певною мірою порівняти лише із спеціальним пошуком Google Scholar.

What is Applied Linguistics?
scribd.com > doc...What-is-Applied-Linguistics
Applied linguistics is notoriously hard to define. What sets it apart from other areas of linguistics? How has it evolved over the years? ... We asked ten leading and up-and-coming academics to give us their answer to the question: **What is applied linguistics?**

Applied linguistics what IT is and
deposit.up.edu > dspace/bitstream/2445/4701/1/...pdf
2. What is Applied Linguistics about? Which are the most commonly regarded. ... 14. Which are some of the applied linguistics supporting disciplines following Grabe (2008)? 15. What is the central issue in Applied Linguistics?
Посмотреть

What is Applied Linguistics? by Oskar Oldfield on Prezi
prezi.com > ...what-is-applied-linguistics/ >
Transcript of What is Applied Linguistics? ... Applied Linguistics applied linguistics -the branch of linguistics concerned with practical applications of language studies, for example language teaching, translation, and speech therapy.

What is Applied Linguistics? by Vivian Cook
homepage.nthworld.com > vivian...Shorts/WhatsAll.htm
What is applied linguistics? Vivian Cook, Newcastle University Polish Translation. If you tell someone you're an applied linguist, they look at you with bafflement. If you amplify - it's to do with linguistics - they still look baffled.

What Is Applied Linguistics? (with pictures)
wisegeek.com > what-is-applied-linguistics.htm
Applied linguistics is a particular field of linguistic exploration that not only studies linguistics in a theoretical manner, but also examines how language has an actual impact on society and on people's lives.

Рис. 10. Результат пошуку на запит *What is applied linguistics*

На запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics* Яндекс здійснив найрелевантнішу видачу із усіх трьох пошукових систем (рис. 11).

Branches of Linguistics
scribd.com > doc/63684951/Branches-of-Linguistics
Branches of linguistics Languages can be studied from different points of view. ... Each depends upon the other: general linguistics supplies the concepts and categories in ... - Theoretical / applied linguistics: a third dichotomy is that which holds between theoretical...

1. Lexicology as a branch of linguistics; its aims...
StudFiles.ru > preview/5115648/ >
Links with other branches of linguistics. -2.Words of native origin and their distinctive features. ... Practically, however, the term is often applied to words whose origin cannot be traced to any other language.

THE OBJECT OF LEXICOLOGY. LINKS... — Студопедия
studopedia.ru > 1...OF...OTHER-BRANCHES...LINGUISTICS.html
Links of lexicology with other branches of linguistics. ... Прочие условия (Other Conditions). СУБЪЕКТ и ОБЪЕКТ (лат. subjectus - лежащий внизу, находящийся в основе и objectus - предмет) - фундаментальные категории фил.ософии.

Lexicology As A Branch Of Linguistic Science — Студопедия
studopedia.ru > 1_105103...As-A-Branch-Of-Linguistic... >
Lexicology as a branch of Linguistics. ... Links of lexicology with other branches of linguistics.

Lexicology and its links with other branches of linguistics
bip-ip.com > ...with-other-branches-of-linguistics/ >
Больше из этой рубрики. Казино бесплатно. Lexicology and its links with other branches of linguistics. Требования, предъявляемые к зачету.

Branches of linguistics
slideshare.net > dapuv5/branches-of-linguistics... >
Branches of linguistics by amna-shahid 11827 views. Linguistic branches by Bida Javaid 9287 views. ... Among them we have selected the two most prominent ones. One given by Sapir and other by Chomsky. Why should there be different languages?

Connection of applied linguistics with other branches of lingu...

Рис. 11. Результат пошуку на запит *Connection of applied linguistics with other branches of linguistics*

Аналіз змісту пошукової видачі свідчить про те, що Яндекс дійсно зробив частково вдалу спробу знайти сайти, зміст яких фактично повною мірою відповідав би пошуковому запиту. Крім того, Яндекс представив сайти із різноманітними типами інформації: книги, презентації, pdf-документи, інформаційно-довідкові сайти, словникові статті. Якість такого пошуку можна порівняти лише із спеціальним пошуком Google Scholar.

Підсумовуючи вищесказане, ми можемо зробити висновок, що пошукова система Яндекс працює набагато краще класичного пошуку Google. Результати видачі є набагато релевантнішими, наявний “Розширений пошук”, що дозволяє за допомогою спеціальних фільтрів уточнити область пошуку для запиту. Крім того, на відміну від Google, якщо у пошуковій видачі Яндекс є документи, які можливо завантажити, пошуковик маркує їх відповідною тематичною іконкою та дає можливість їх відразу завантажити. Загалом Яндекс певною мірою може конкурувати зі спеціальним пошуком Google Scholar, що безперечно є суттєвою перевагою під час здійснення пошуку, пов’язаного із лінгвістичними науковими дослідженнями студентів.

Висновки та перспективи подальшого дослідження. Аналіз зазначеного вище дозволив нам констатувати, що класичний пошук, яким користується переважна кількість користувачів, не дає бажаних для здійснення наукових досліджень (у тому числі лінгвістичних) результатів. Негативним, на нашу думку, є той факт, що у видачі часто простежено орієнтацію на відображення сайтів, які мають певний рекламний інтерес. Крім того, класичні пошукові

системи автоматично виділяють із довгих пошукових запитів (у нашому дослідженні 9 слів) певні ключові слова. Подальший пошук відбувається саме за ними, що не може дати релевантних результатів.

Серед проаналізованих двох найпопулярніших у нашому регіоні класичних пошукових систем на особливу увагу заслуговує розширений пошук Google. Він передбачає використання відповідних символів, пунктуації, операторів та особливостей *вертикального пошуку*, який є доволі ефективним в організації наукових лінгвістичних досліджень студентів. Перевагу має також класична пошукова система Яндекс. Вона працює набагато краще класичного пошуку Google. Результати видачі є набагато релевантнішими, наявний “Розширений пошук”, що дозволяє за допомогою спеціальних фільтрів уточнити область пошуку для запиту.

Щодо використання класичних пошукових систем у лінгвістичних дослідженнях, то, на нашу думку, спеціальний пошук Google Scholar є дуже ефективним і на сьогодні не має аналогів. Інші класичні пошукові системи справляються із цією проблемою доволі посередньо. Тому перспективним є подальший детальний аналіз можливостей використання семантичних пошукових систем в організації наукових лінгвістичних досліджень студентів.

Джерела та література

1. Басипов А. А. Семантический поиск: проблемы и технологии / А. А. Басипов, О. В. Демич // Вестник АГТУ. Серия “Управление, вычислительная техника и информатика”. – 2012. – № 1. – С. 104–111.
2. Зайцев В. Г. Особливості реалізації семантичного пошуку [Електронний ресурс] / В. Г. Зайцев, С. В. Лесько // Наукова конференція “Прикладна математика та комп’ютеринг”. – К., 2015. – С. 122–125. – Режим доступу : http://pmk.fpm.kpi.ua/arhive_2012/26_Lesko.pdf.
3. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства : підр. для студ. філол. спец. вищих навч. закл. / М. П. Кочерган. – К. : Видавн. центр “Академія”, 2001. – 368 с.
4. Нгуен Б. Н. Обзор подходов семантического поиска / Нгуен Ба Нгок, А. Ф. Тузовский // III Всероссийский смотр научных и творческих работ иностранных студентов и аспирантов вузов. – Томск, 2010. – С. 117–121.
5. Оператори пошуку: Веб-пошук. Довідка [Електронний ресурс] – Режим доступу : https://support.google.com/websearch/answer/2466433?hl=uk&ref_topic=3081620.
6. Петрущенко Т. В. Системи пошуку інформаційних ресурсів та метайнформація [Електронний ресурс] / Т. В. Петрущенко, К. Р. Циганкова, Є. І. Шаповаленко // Вісник Східноукраїнського націон. ун-ту ім. Володимира Дала. – 2013. – № 4 (2). – С. 143–146. – Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2013_4\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2013_4(2)_31).

References

1. Basypov, A. A., Demych O. V. 2012. “Semanticheskyi poysk: problemy y tekhnolohyy”. *Vestnyk AHTU. Seryia “Upravlyenye, vychyslytelnaia tekhnika y ynformatyka”* 1: 104–111.
2. Zaitsev, V. H., Lesko S. V. 2015. “Osoblyvosti realizatsii semantichnoho poshuku”. *Naukova konferentsiia “Prykladna matematyka ta kompiutynh”* 122–125. http://pmk.fpm.kpi.ua/arhive_2012/26_Lesko.pdf.
3. Kocherhan, M. P. 2001. *Vstup do movoznavstva : pidr. dlia stud. filol. spets. vyshchyykh navch. zakl.* Kyiv: Vydavn. tsentr “Akademiia”.
4. Nhuen, Ba Nhok, Tuzovskiy A. F. 2010. “Obzor podkhodov semanticheskoho poyska”. *III Vserossyiskiy smotr nauchnykh y tvorcheskyykh rabot ynostrannykh studentov y aspyrantov vuzov* 117–121.
5. *Operatory poshuku: Veb-poshuk. Dovidka.* https://support.google.com/websearch/answer/2466433?hl=uk&ref_topic=3081620.
6. Petrushchenko, T. V., Tuzovskiy A. F., Shapovalenko Ye. I. 2013. “Systemy poshuku informatsiinykh resursiv ta metainformatsiia”. *Visnyk Skhidnoukrainskoho natsion. un-tu im. Volodymyra Dalia* 4 (2): 143–146. [http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2013_4\(2\)_31](http://nbuv.gov.ua/UJRN/VISUNU_2013_4(2)_31).

Линник Юрий. Особенности использования поисковых систем в организации научных лингвистических исследований. Статья посвящена исследованию результатов работы поисковых систем Google и Yandex и изучению эффективности их использования в организации научных лингвистических исследований. Обращено внимание на понятие лингвистики, поисковой системы, классической и семантической поисковых систем. С целью осуществления анализа поисковой выдачи было избрано две самые популярные в нашем регионе поисковые системы Google и Yandex. Для проведения эксперимента было выбрано лингвистическое направление, в рамках которого выделено три возможные вариации запросов. Они условно разделены на одинарные, двухкомпонентные и многокомпонентные лексемы. Для эффективности и объективности исследования были проанализированы первые 30 результатов поисковой выдачи на каждый из трёх поисковых запросов. В работе более

подробно описаны особенности поисковой выдачи и осуществлена оценка результатов выдачи поисковых систем Google и Yandex на каждый поисковый запрос. Установлено, что система Google в своей поисковой выдаче ориентирована в первую очередь на Wikipedia. Негативным является тот факт, что в выдаче часто прослеживается ориентация на представление сайтов, которые имеют определенный рекламный интерес. Обосновано, что использование классического поиска Google в лингвистических научных исследованиях, не дает нам желаемых для осуществления научного исследования результатов. Установлено, что расширенный поиск Google, который предусматривает использование соответствующих символов, пунктуации, операторов и особенностей вертикального поиска, довольно эффективен в лингвистических исследованиях. Установлено, что результаты выдачи поисковой системы Yandex существенно релевантнее, чем в классическом поиске Google. Имеющийся "Расширенный поиск" позволяет с помощью специальных фильтров уточнить область поиска для запроса. Обосновано, что в Yandex определенной степени может конкурировать со специальным поиском Google Scholar, что бесспорно является существенным преимуществом в направлении осуществления поиска, связанного с лингвистическими научными исследованиями. Доказано, что специальный поиск Google Scholar довольно эффективным и на сегодня не имеет аналогов. Констатируется, необходимость более глубоко и детально проанализировать возможности использования семантических поисковых систем в организации научных лингвистических исследований.

Ключевые слова: поисковая система, классическая поисковая система, Google, Yandex, семантическая поисковая система, лингвистические исследования.

Lynnyk Yuriy. The Features of the Usage of Search Engines in the Organization of Scientific Linguistic Research. The article is devoted to the study of the results of the search engines Google and Yandex and to establish the effectiveness of their usage in the organization of scientific linguistic research. Attention is drawn to the concept of linguistics, search engine, classical and semantic search engines. In order to analyze the search results, the two most popular search engines in our region, Google and Yandex, were elected. For the experiment, a linguistic direction was chosen, within which three possible variations of queries were identified. They are conventionally divided into single, two-component, and multi-component lexemes. For the effectiveness and objectivity of the study, the first 30 results of search input for each query of three queries were analyzed. In this work, the features of search results are described in details and the results of search engines "Google" and "Yandex" are evaluated for each search query. It is established that the system "Google" in its search results is focused primarily on Wikipedia. The negative fact is that in the output is often traced orientation on the sites that have a certain advertising interest. It has been proved that the use of the classic "Google" search in linguistic scientific research does not give us the desired results for scientific research. It has been found that the advanced search for "Google", which involves the use of appropriate symbols, punctuation, operators and features of vertical search, is rather effective in linguistic studies. It has been established that the results of outputting the search engine "Yandex" are significantly more relevant than in the classic search "Google". The existing "Advanced Search" allows you to specify the search area for the query using special filters. It has been proven that Yandex, to a certain extent, can compete with a special Google Scholar search, which undoubtedly is a significant advantage in the direction of searching related to linguistic scientific research. It has been proven that the special search "Google Scholar" is quite effective nowadays and has no analogues. It was stated that it is necessary to analyze the possibilities of using semantic search engines in organizing scientific linguistic research more deeply.

Key words: search engine, classical search engine, Google, Yandex, semantic search engine, linguistic research.

УДК 811.111-11'22'42

Лариса Макарук [□]

МУЛЬТИМОДАЛЬНІСТЬ ТА ПОЛІКОДОВІСТЬ У СУЧАСНИХ ЛІНГВІСТИЧНИХ СТУДІЯХ: ШКОЛИ, ПОСТАТІ, ПІДХОДИ

У статті схарактеризовано поняття "мультимодальність" та "полікодовість". Висвітлено їх дефініції та змістове наповнення. Сфокусовано увагу на трактуваннях понять з огляду на те, що ними найчастіше послуговуються у сучасних студіях, досліджуючи співфункціонування вербальних, невербальних та паравербальних засобів в англійських комунікативних просторах. Виявлено, що учені по-різному розуміють ці поняття та у власних розвідках послуговуються тими визначеннями та використовують ті парадигми, до яких вони схиляються.